

Vergaderjaar 2008–2009

21 501-07

Raad voor Economische en Financiële Zaken

Nr. 643

BRIEF VAN DE MINISTER VAN FINANCIËN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 28 januari 2009

Hierbij zend ik u het verslag van de vergadering van de Eurogroep en Ecofin Raad van 19 en 20 januari 2009 te Brussel.¹ De voorlopige agenda van de Ecofin Raad van 10 februari 2009 te Brussel is nog niet bekend. Kort voor het AO en de Ecofin Raad zal zoals gebruikelijk, de geannoteerde agenda aan uw Kamer worden gezonden.

De minister van Financiën,
W. J. Bos

¹ De Press Releases zijn ter inzage gelegd bij het Centraal Informatiepunt Tweede Kamer.

Verslag Eurogroep en Ecofin Raad van 19 en 20 januari 2009

1. Letland

Voor aanvang van bespreking van de officiële agenda, heeft de Ecofin Raad de voorgenomen lening van de EU aan Letland goedgekeurd. Na een positief advies van het Economisch en Financieel Comité (EFC) stemde de Ecofin Raad in met de verstrekking van 3,1 miljard euro betalingsbalanssteun aan Letland in de vorm van een lening. De steun van de EU zal verstrekt worden in 6 termijnen en afhankelijk zijn van de voortgang die Letland boekt bij de hervormingen en de economische situatie. Ook het IMF, de Wereldbank, EBRD en bilaterale donoren verstrekken leningen aan Letland. Dit pakket beoogt de wisselkoers te stabiliseren, de financiële sector te ondersteunen en het vertrouwen van spaarders te herstellen.

2. Werkprogramma van de Ecofin

Het Tsjechische Voorzitterschap presenteerde het werkprogramma van de Ecofin Raad voor de eerste helft van 2009. Het Voorzitterschap gaf aan op een moeilijk tijdstip het voorzitterschap te hebben overgenomen. De agenda van het Voorzitterschap zal dan ook in grote mate beïnvloed worden door de financiële en economische crisis. Daarnaast acht het Voorzitterschap het van groot belang om vast te houden aan de handhaving van het Stabiliteits- en Groeipact (SGP). Het is van groot belang dat lidstaten op middellange termijn terugkeren naar een houdbaar pad. Er zal dan ook de nodige aandacht moeten worden besteed aan de reguliere werkzaamheden met betrekking tot de stabiliteits- en convergentieprogramma's.

Verder acht het Voorzitterschap vergroting van het concurrentievermogen van Europa, in lijn met de Lissabon-agenda, van groot belang. Het Voorzitterschap gaf verder aan dat ondanks de moeilijke tijden structurele hervormingen belangrijk blijven. Verder zullen de verlaging van de administratieve lasten op EU-niveau, het verder brengen van de interne markt en de internationale financiering van de klimaatagenda prioriteiten van het Tsjechische Voorzitterschap zijn. Ten behoeve van internationale discussies in het kader van de G20 gaf Tsjechië aan zich in te zullen spannen om te komen tot gezamenlijke EU standpunten.

De Commissie reageerde met het uitspreken van haar steun aan het werkprogramma van het Tsjechische Voorzitterschap. Doel moet zijn om een langdurige recessie te voorkomen. De EU moet naar de mening van de Commissie vastberaden, snel en gecoördineerd het herstelplan uitvoeren. Daarenboven, zo benadrukte de Commissie nogmaals, is het tevens noodzakelijk dat de houdbaarheid van de overheidsfinanciën niet uit het oog wordt verloren.

Qua wetgeving drong de Commissie aan op een snelle afronding van de richtlijn Solvency II, de kapitaalvereistenrichtlijn en de richtlijn met betrekking tot credit rating agencies. De Commissie gaf aan het te betreuren dat op het gebied van een centrale clearing van credit default swaps het bedrijfsleven zich op het laatste moment heeft teruggetrokken. De Commissie meldde dat zij serieus naar de rol van hedge fondsen kijkt en dat daarnaar op dit moment een grondige studie plaatsvindt. De Commissie gaf aan mogelijke regulering van deze sector niet uit te sluiten. Financieel toezicht heeft het aankomende jaar een hoge prioriteit voor de Commissie. De Commissie maakte bekend dat zij op 10 maart haar visie op het De Larosière rapport zal presenteren.

Als laatste achtte de Commissie de prioritering van het Voorzitterschap met betrekking tot fraudebestrijding van groot belang. Ook was de Commissie tevreden met het feit dat het Voorzitterschap zich wil inzetten voor het bereiken van een politiek akkoord op het terrein van de verlaagde BTW-tarieven voor bepaalde diensten tijdens de Ecofin Raad van maart.

3. Euro-introductie in Slowakije

De Commissie presenteerde tijdens de Ecofin Raad de stand van zaken omtrent de introductie van de euro in Slowakije op 1 januari 2009. Zowel de Commissie als de Slowaakse minister van Financiën gaven aan dat de introductie voorspoedig was verlopen. Inmiddels is Slowakije geheel op de euro overgestapt.

4. Western Balkans Investment Framework

De Commissie ging in op een rapport over de voortgang van de uitvoering van het Western Balkans Infrastructure Initiative, waartoe de Ecofin Raad in mei 2008 heeft besloten. De Commissie rapporteerde over de initiatieven die de stuurgroep – samengesteld uit Commissie, partner Internationale Financiële Instellingen (IFI's) EIB, EBRD en CEB, en betrokken lidstaten – hadden genomen. Inhoudelijk werd niet over het fonds gesproken. Ook het voorgestelde Joint Trust Fund werd verder niet besproken.

Als antwoord op de vraag van het lid De Nerée kan worden gemeld dat de oprichting van het voorgestelde Joint Trust Fund op dit moment nog onzeker is. Nederland staat kritisch ten opzichte van een dergelijk fonds en een Nederlandse bijdrage aan het Joint Trust Fund ligt daarom niet voor de hand.

5. Follow-up Europese Raad en budgettair beleid 2009

In navolging van de Europese Raad van 11 en 12 december jl. en de daar aangenomen conclusies over plannen voor het herstel van de economie, sprak de Ecofin Raad over de voorbereiding van de Europese Raad in maart. De bespreking was voornamelijk procedureel van aard. Mede in verband met de tijd, is er inhoudelijk betrekkelijk weinig over de onderwerpen gesproken.

Het Voorzitterschap informeerde de Ecofin Raad over de roadmap om in maart tot een besluit over de verlaagde BTW-tarieven te komen, conform hetgeen de Europese Raad van december heeft verzocht.

De Commissie gaf aan de voorziene tijdslijn te steunen. Daarnaast benadrukte de Commissie het belang van een akkoord op dit onderwerp voor de werkgelegenheid. Verder deelde de Commissie mee dat het voorstel voor verlaagde BTW-tarieven en groene producten in april verwacht kan worden. Ook zal de Commissie in april met een voorstel komen over een herziening van de energierichtlijn. Verschillende lidstaten gaven aan alleen te willen spreken over een allesomvattend pakket ten aanzien van verlaagde BTW-tarieven. Deze landen gaven aan niets te voelen voor een «salami-tactiek» waar alle verschillende deelgebieden afzonderlijk besproken worden.

Onder dit agendapunt is verder kort stilgestaan bij de gevolgen van het stimuleringsplan van de Commissie voor de Financiële Perspectieven. Mede op aandringen van Nederland is afgesproken dat tijdens een volgende bijeenkomst van de Ecofin Raad gesproken zal worden over het Commissie voorstel om € 5 miljard extra middelen uit de EU-begroting te

besteden aan Trans Europese Netwerken op energiegebied (€ 4 miljard) en aan breedband (€ 1 miljard). Het gaat hier vooral om de omstreden wijze van financiering. Minister Bos benadrukte dat het niet meer dan logisch zou zijn als de Ecofin Raad zich hierover zou buigen.

Tot slot is onder dit agendapunt kort over de economische situatie van de lidstaten en de budgettaire vooruitzichten gesproken. Hiertoe lichtte de Commissie de interim voorspellingen van 19 januari jl. toe. De meeste ramingen waren door de Commissie neerwaarts bijgesteld. Wel zag de Commissie enige lichtpuntjes. Zo zijn zowel de inflatie als de rente sterk gedaald. Dit zal een positief effect hebben op de koopkracht van EU-burgers. De Commissie gaf aan in 2010 een geleidelijk herstel te verwachten. Wel benadrukte de Commissie het belang van een exit-strategie ten aanzien de tijdelijke stimuleringsmaatregelen die de verschillende lidstaten nu treffen. De Commissie gaf aan in februari met een eerste inschatting te zullen komen van de gevolgen voor het SGP van deze tijdelijke stimuleringsmaatregelen. De Commissie benadrukte nog eens dat lidstaten in EDP komen als zij over de tekortgrens heen gaan en dat er vervolgens goed gekeken moet worden naar de termijn die lidstaten krijgen om hun begrotingspositie weer op orde te brengen. Ook verschillende lidstaten lieten zich in Brussel uit over de economische en budgettaire vooruitzichten. Enkele lidstaten benadrukten het belang van lange termijn houdbaarheid. Minister Bos gaf in relatie hiertoe in de Eurogroep reeds aan dat er meer aandacht zou moeten komen voor de ontwikkeling van de schuld.

Diversen

Daags voor de Ecofin Raad zijn aan de agenda van de Ecofin Raad een tweetal onderwerpen toegevoegd. Deze agendapunten hadden betrekking op de functie van kapitaal in het bankensysteem, Europees geharmoniseerde beleggingsfondsen en het antifraude verdrag met Liechtenstein.

6. Diversen: Bank kapitaal

In de Ecofin Raad is gesproken over de functie van kapitaal in het bankensysteem. Geconcludeerd is dat de herkapitalisaties van de afgelopen maanden niet tot doel hebben om de bestaande kapitaaleisen aan banken te verhogen. Deze herkapitalisaties zijn juist bedoeld als buffer tegen de huidige economische omstandigheden en om daarnaast de kredietverlening aan de kredietwaardige lener in stand te houden. De Raad steunt de roep om in de toekomst de internationale regelgeving rondom kapitaal en boekhoudregels aan te passen om er voor te zorgen dat buitensporige pro-cyclische effecten worden gematigd.

7. Diversen: UCITS

Op verzoek van Frankrijk is kort stilgestaan bij Europees geharmoniseerde beleggingsfondsen (UCITS) in relatie tot de Madoff-affaire. Veel Franse beleggers hebben geld verloren in deze affaire via in Luxemburg gevestigde fondsen. Frankrijk was van mening dat de huidige regels door lidstaten verschillend worden geïnterpreteerd. Frankrijk verzocht de Commissie te komen met meer harmonisatie op dit vlak. Tevens wilde Frankrijk dat deze situaties ook gedekt worden in het wereldwijde UNIDROIT verdrag (n.b. dit verdrag ziet toe op geharmoniseerde regels met betrekking tot het eigendomsrecht van stukken bij internationale effectenhandel) en zag graag dat de onderhandelingen rondom dit verdrag zouden worden heropend.

De Commissie reageerde met opmerking dat de Madoff-affaire zeker zorgwekkend is maar dat wel bedacht moet worden dat in de hele kredietcrisis bij slechts een zeer beperkt aantal UCITS zich enkele problemen hebben voorgedaan. De Commissie was dan ook van mening dat het UCITS model en de regelgeving correct werken. De Commissie kwam wel enigszins tegemoet aan de Franse zorgen en gaf aan specifiek te zullen kijken naar het geval dat door Frankrijk werd gemeld en naar de achterliggende oorzaken van het probleem.

Het Voorzitterschap concludeerde daarop dat de Commissie naar eventuele tekortkomingen gaat kijken en de interpretatie door lidstaten van bestaande EU-regels te zullen onderzoeken. Voor heropening van de onderhandelingen van het UNIDROIT verdrag kwam geen steun van andere lidstaten en het Voorzitterschap achtte heropening dan ook niet opportuun.

8. Diversen: anti-fraude verdrag Liechtenstein

Op verzoek van Duitsland sprak de Ecofin Raad over het antifraude verdrag met Liechtenstein. In het verslag van de Ecofin Raad van november meldden wij u reeds dat een aantal landen te kennen gaf niet in te kunnen stemmen met het onderhandelingsresultaat. Eén van de redenen was dat de VS een strikter akkoord met Liechtenstein heeft kunnen sluiten ten aanzien van gegevensuitwisseling.

De Commissie gaf wederom aan dat het onderhandelingsresultaat conform de doelstellingen van het onderhandelingsmandaat was en dat voor een ander resultaat een nieuw mandaat nodig zou zijn. Veel lidstaten, waaronder Nederland, waren het hier niet mee eens. Minister Bos gaf aan dat het verleende mandaat veel ambitieuzer was dan het behaalde resultaat. Het Voorzitterschap beloofde te onderzoeken of het antifraude verdrag met Liechtenstein voor de volgende Ecofin Raad geagendeerd kan worden.

Toezeggingen

International Accounting Standards Board

Conform de toezegging tijdens het Algemeen Overleg van 15 januari jl. informeren wij u over de stand van zaken ten aanzien van de International Accounting Standards Board (IASB). In Europees verband wordt momenteel uitgebreid gesproken over het verbeteren van het functioneren van de IASB. De Ecofin Raad heeft in de zomer van 2006 een aantal verbeterpunten geformuleerd. De Europese Commissie heeft inmiddels een drietal concrete complementaire actiepunten geformuleerd. Het eerste punt betreft de oprichting van de IASCF Monitoring Board. Tijdens de Ecofin Raad van 8 juli 2008 is hiertoe besloten. De andere punten zien op o.a. het verbeteren van de transparantie van de werkzaamheden van de IASB en het versterken van de rol van de European Financial Reporting Advisory Group (EFRAG).

Deze punten zijn onder meer besproken tijdens het afgelopen overleg van het Financial Services Committee op 13 januari jl. Tijdens dit overleg werd gepleit voor andere maatregelen dan de oprichting van de Monitoring Board, omdat deze als te weinig receptief en onafhankelijk werd gezien. Afsluitende conclusie van het overleg was dat het oprichten van de Monitoring Board over het algemeen wordt gezien als een stap voorwaarts, maar dat daarnaast ook andere stappen nodig zijn. De benodigde oprichtingsstukken (Charter of the IASCF Monitoring Board en Memorandum of Understanding tussen betrokken partijen) zijn in concept gereed. Er wordt

nu nagedacht over de tijdens het overleg gedane suggesties dat de IASB bij haar werkzaamheden moet zorgen voor een goed consultatieproces en bespreking van haar werkprogramma. Ook zal nog worden bekeken in hoeverre ook CESR in de Monitoring Board plaats zou kunnen nemen.